

De drie landelijke uitvaartorganisaties Monuta, Yarden en DELA informeren u met deze nieuwe update over uitvaartverzorging in deze corona tijd. Deze informatie wordt ook gedeeld met het Landelijk Operationeel Team Covid-19, die op haar beurt de veiligheidsregio's informeert. De voorgaande brieven van coöperatie DELA kunt u [hier](#) terug lezen. Mocht u naar aanleiding van deze mail vragen hebben, dan kunt u mij rechtstreeks benaderen op: mkersbergen@dela.org of 06 513 133 25.

Gezamenlijke cijfers Monuta, Yarden en DELA

De drie landelijke uitvaartorganisaties hebben hun gegevens gedeeld, vanwege het bezoek van demissionair minister president Rutte aan het crematorium Rhijnhof DELA in Leiden. Onze gezamenlijke cijfers verschillen niet van de CBS cijfers, wij zijn met onze cijfers alleen net iets actueler dan het CBS.

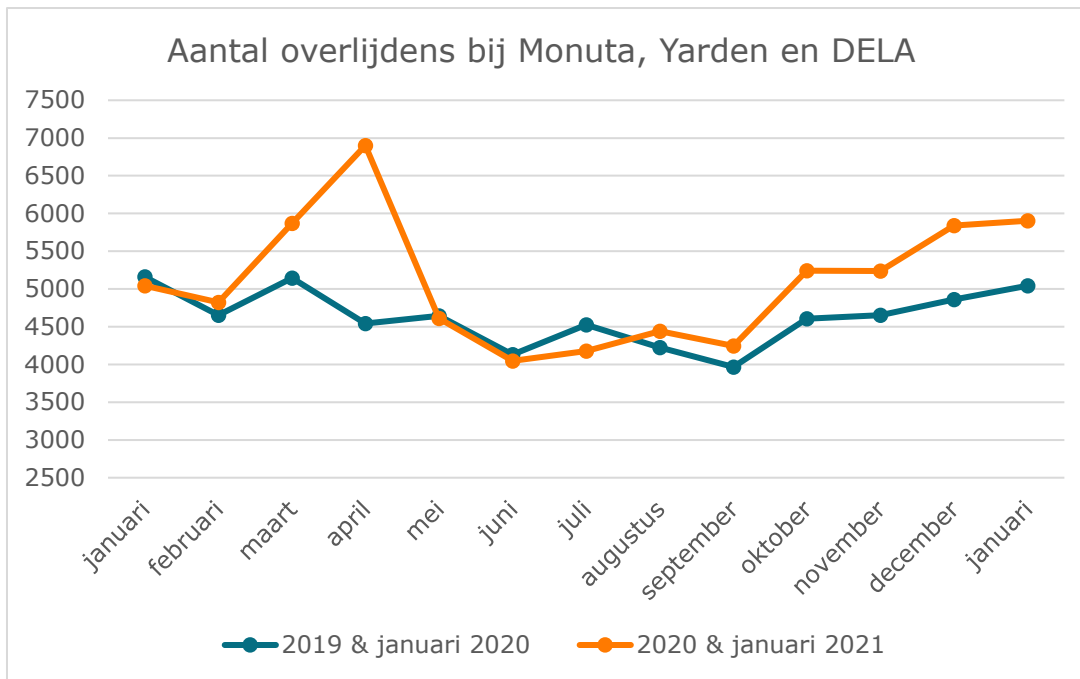

Bij pandemie: druk op postmortale zorg

Demissionair minister president Rutte sprak bij Rhijnhof DELA onder meer met Jeanet de Groot van onze branche organisatie BGNU over de gevolgen van de maatregelen voor nabestaanden, en over de gevolgen van het grote aantal overlijdens voor medewerkers in onze branche. De heer Rutte toonde zich zeer geïnteresseerd en we konden uitleggen dat de crisis verschillende gevolgen heeft voor enerzijds de postmortale dienstverlening voor een overledene en anderzijds de ceremoniële- en rituele dienstverlening voor nabestaanden. Dit onderscheid wordt niet vaak gemaakt wanneer er wordt gesproken over 'de uitvaartbranche', maar het gaat om wezenlijk andere werkzaamheden. De werkzaamheden in postmortale zorg sluiten aan op de medische zorg; deels overlappen ze elkaar. Bij een pandemie, zoals we die nu kennen ligt onze grootste zorg bij de continuïteit en de kwaliteitsborging van de postmortale zorg.

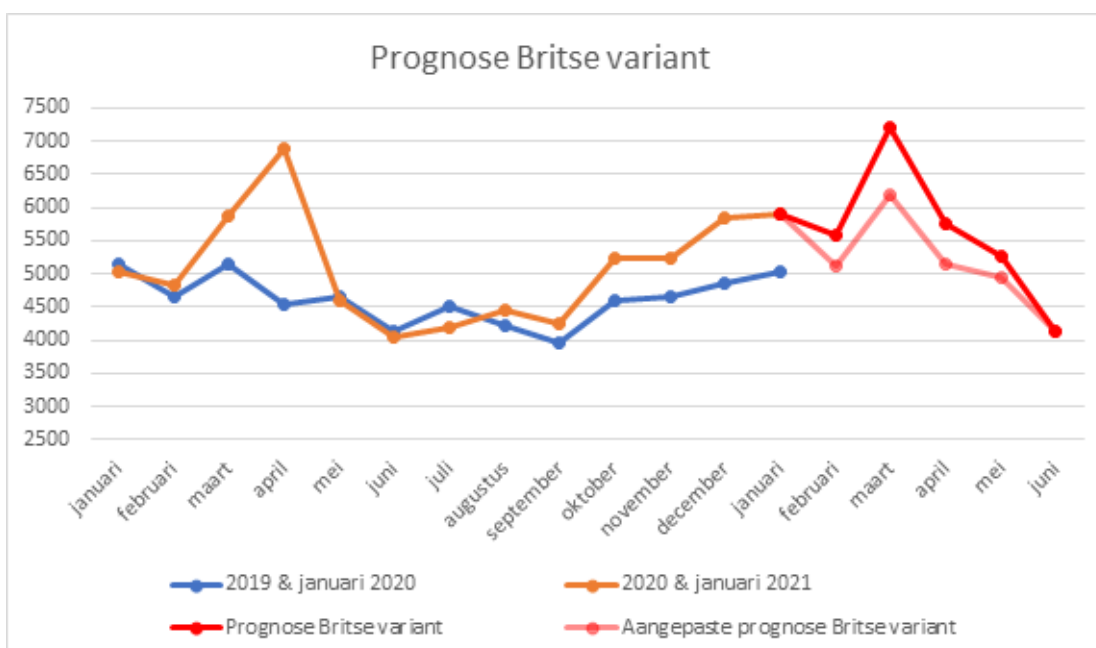
Aantal overlijdens blijft fors hoger dan normaal

Monuta, Yarden en DELA zien samen dat de drukte in de branche nog altijd aanhoudt. De actuele cijfers laten zien dat het aantal overlijdens ook in januari 2021 fors boven het normaal aantal overlijdens ligt. De tweede golf leidt niet tot een hogere piek dan de eerste golf, maar de tweede golf duurt inmiddels wel een stuk langer. Er wordt een groter beroep gedaan op ons uithoudingsvermogen en dan moeten de gevolgen van de komst van de Britse variant nog komen.

Prognose van overlijdens als gevolg van Britse variant

Een maand geleden presenteerden we een scenario van de stijging van het aantal overlijdens in Nederland indien de Britse variant zich op vergelijkbare wijze zou ontwikkelen als in het Verenigd Koninkrijk is gebeurd. Het aantal overlijdens zou een vergelijkbare piek betekenen als de piek die we vorig voorjaar hebben gezien (donkerrode lijn). Dat zou een enorme uitdaging voor onze branche betekenen. Het aandeel van de Britse variant in het totaal aantal besmettingen is de afgelopen maand gestegen naar ruim tweederde. Maar we zien ook dat de R-waarde als gevolg van de maatregelen is gedaald van 1,28 naar 1,13. De R-waarde van de oorspronkelijke variant lag al ruim onder de 1. Deze afvlakking betekent dat het aantal overlijdens naar verwachting minder hard stijgt en dat de piek lager komt te liggen (lichtrode lijn). Op basis van de huidige gegevens verwachten we dat de grenzen van onze capaciteit de komende maanden voldoende groot zullen zijn.

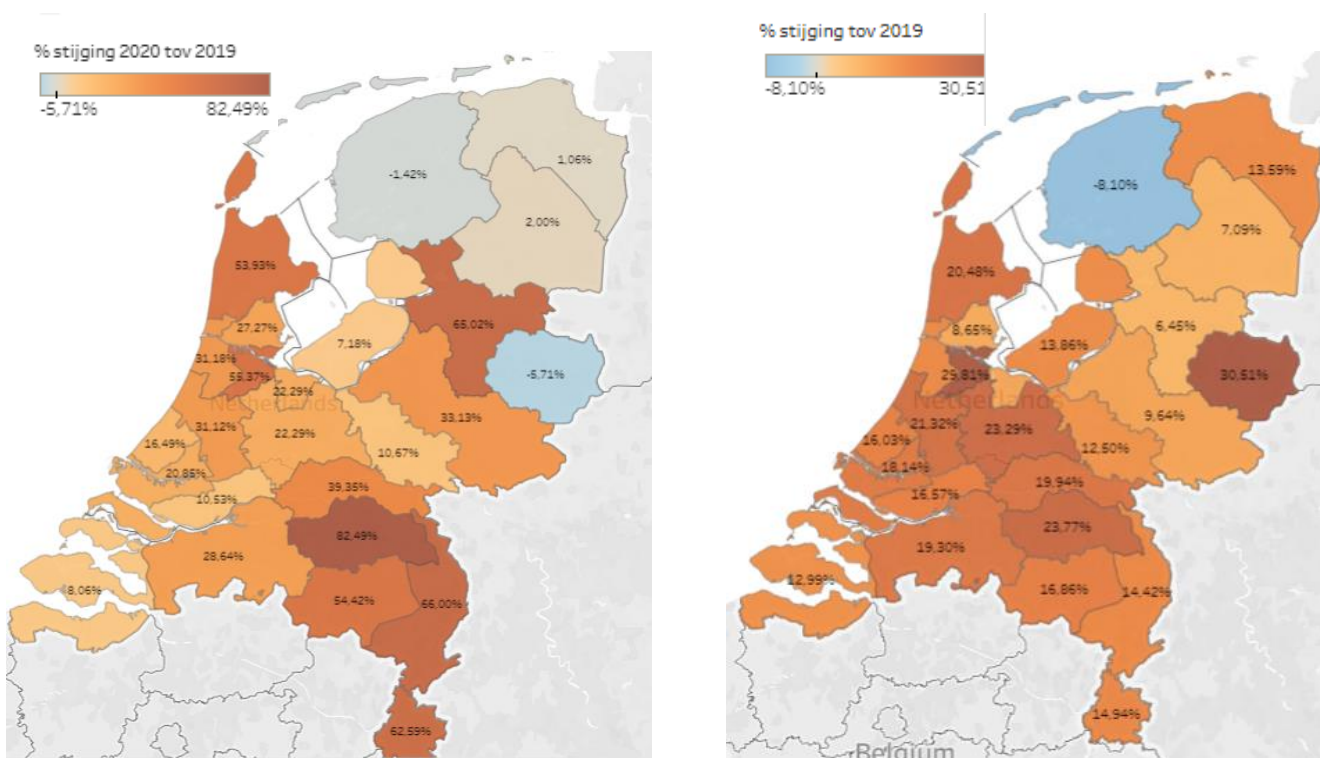

Grote regionale verschillen, coördinatie is uitdaging

Er is in Nederland voldoende koel- en crematiecapaciteit, ook op begraafplaatsen is ruimte aanwezig. Alleen kan de vraag naar capaciteit regionaal behoorlijk verschillen. Om de dienstverlening goed en op niveau te houden, moeten we per regio beoordelen welke maatregelen we moeten treffen. Bijvoorbeeld extra koelcapaciteit plaatsen, het aantal dagen tussen een overlijden en het afscheid vergroten en doorwerken in de avonduren. Is dit niet toereikend, dan kan ook worden gedacht aan kortere afscheidsdiensten en crematies op zondagen.

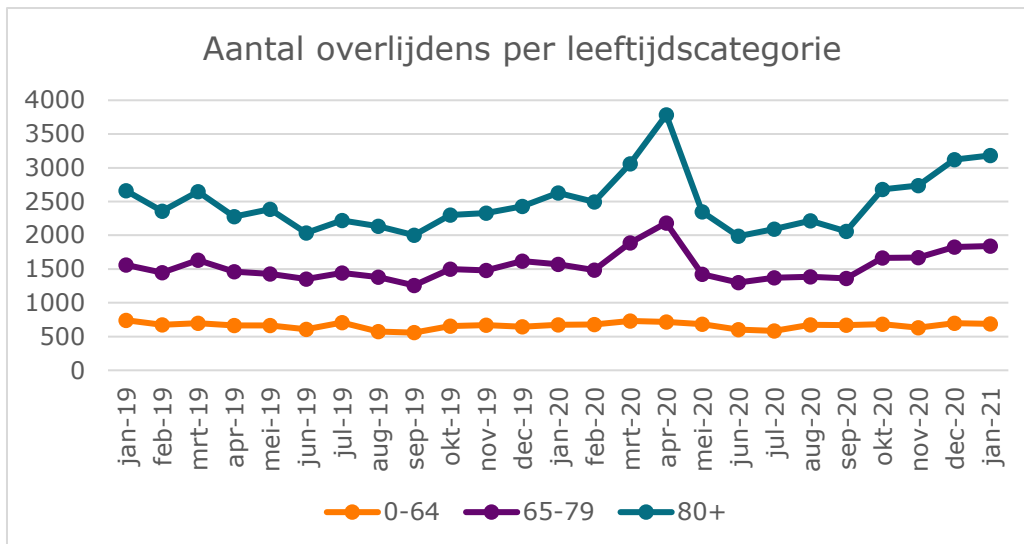
De belangrijkste mogelijke knelpunt is de beschikbaarheid van voldoende goed opgeleid personeel. Doordat onze branche kleinschalig van karakter is – circa 75% van de branche bestaat uit zelfstandig ondernemers en ZZP-ers – is het voor de veiligheidsregio's heel lastig om op bovenlokaal en regionaal niveau de capaciteitsvragen te coördineren. De drie landelijke uitvaartorganisaties delen hun informatie met de veiligheidsregio's, maar voor de branche in zijn geheel is dat niet mogelijk. De meeste zelfstandig ondernemers en ZZP-ers zijn niet aangesloten bij een brancheorganisatie of bij een koepel.

Onderstaande kaartjes laten de veiligheidsregio's zien, met daarin de procentuele afwijkingen van overlijdensmeldingen bij Monuta, Yarden en DELA ten opzichte van normale aantallen. Het linker kaartje was tijdens de eerste golf, periode maart en april met een grote drukte in het Zuiden. In het rechter kaartje de tweede golf, van oktober tot en met januari.

Sterfte treft nog steeds vooral ouderen

Monuta, Yarden en DELA hebben van alle overlijdens drie leeftijdscategorieën in beeld gebracht in een grafiek over een periode van twee jaar. We zien dat vanaf het moment dat de pandemie Nederland treft de sterfte sterk toeneemt in de hoogste leeftijdscategorieën. Vooral boven 80 jaar zien we een zeer forse toename in het aantal overlijdens. Dit betreft meer mannen dan vrouwen.

Wettelijke verankering gevraagd

De postmortale zorg is de enige vorm van zorg die wettelijk niet onder verantwoordelijkheid van het ministerie van VWS valt, maar onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ontbreekt in onze branche aan een goed inhoudelijk wettelijk kader en er zijn nauwelijks objectieve normen voor kwaliteitsborging. Voor de goede orde: we werken in de branche met een gemiddeld hoog moreel besef en deugdelijke fatsoensnormen. En wanneer de druk op de postmortale zorg in de volle breedte verder toeneemt, zullen we elkaar in de branche helpen waar we kunnen. Er is veel bereidheid tot samenwerking en het gevoel dat we dit met elkaar moeten doen, de saamhorigheid, is zowel binnen onze organisatie als in de samenwerking met derden groot. Wij zien wel graag dat objectieve kwaliteitsnormen voor postmortale zorg binnenkort een verankering vinden in de herziening van de Wet op de Lijkbezorging. Naast kwaliteitsnormen willen wij graag dat vakbekwaamheidseisen (opleidingen) en de toegang tot een klachteninstituut (consumentenbescherming) voor onze branche wettelijk geregeld gaan worden. Zelfregulering is in onze branche nooit goed van de grond gekomen en is ook voor de toekomst geen realistische optie zolang het merendeel van de ondernemers niet aangesloten is bij een branche organisatie of een koepel.

Antwoorden op vragen

Tot slot: om een beter beeld te krijgen bij de dienstverlening rondom postmortale zorg tijdens corona, maakten we [een korte documentaire: zesendertig](#). In een half uur wordt een indruk gegeven van de impact van corona op onze mensen en onze dienstverlening voor nabestaanden. Ook verwijs ik u graag naar [onze website](#), waarop wij antwoorden hebben geformuleerd op vragen die wij nu vaak krijgen. Wij staan open voor verdere informatieuitwisseling en mocht u behoefte hebben aan antwoorden op andere vragen, dan kunt u mij daarvoor benaderen.

Met vriendelijke groet,

Martin Kersbergen MSc CC
Corporate Affairs

Oude Stadsgracht 1 | 5611 DD Eindhoven
0651313325 | MKersbergen@DELA.ORG